

Stichting Certificaathouders Triodos Bank

Jaarverslag 2023

inclusief jaarrekening 2023

Stichting Certificaathouders Triodos Bank

Eindhoven
9 juli 2024

Contents

Voorwoord	3
1. Algemene gegevens van de Stichting	4
2. Kengetallen met betrekking tot aangesloten sympathisanten	6
3. Verslag van het bestuur over 2023.....	7
3.1 Korte terugblik op 2022	7
3.2 Enquêteprocedure - uitspraak/beschikking van de Ondernemingskamer	7
3.3 Dialoog met Triodos Bank – periode mei-juli 2023	8
3.4 Multilateral Trading Facility (MTF).....	8
3.5 Dialoog met Triodos Bank en koerswijziging – periode augustus-november 2023.....	9
3.6 Dialoog met SAAT over governance wijzigingen.....	10
3.7 Het door SCTB nagestreefde totaalpakket	11
3.8 Volmachten en volmachtverlening	11
3.9 Contacten met niet-Nederlandse certificaathouders	12
3.10 Vooruitblik op 2024	12
4. Jaarrekening 2023.....	14
4.1 Introductie	14
4.2 Financieel beleid van de Stichting.....	14
4.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	14
4.4 Balans per 31 december 2023	15
4.5 Staat van baten en lasten over 2023	16
4.6 Verklaring van deskundigen bij de jaarrekening.....	18
5. Vaststelling van de jaarrekening 2023 door het bestuur	19

Voorwoord

Met het voorliggende jaarverslag over 2023 inclusief de jaarrekening 2023 legt het bestuur van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank (SCTB) verantwoording af over het in het kalenderjaar 2023 gevoerde beleid en de in dat kader ontplooidde activiteiten. Het jaarverslag 2023 borduurt voort op het jaarverslag 2022 ([zie hier](#)).

De belangrijkste onderdelen in het jaarverslag zijn het verslag van het bestuur over 2023 en de jaarrekening 2023. In het verslag van het bestuur wordt een overzicht gegeven van het beleid en de belangrijkste activiteiten die in het kalenderjaar 2023 zijn uitgevoerd. Omwille van de leesbaarheid wordt daarbij zoveel mogelijk verwezen naar eerder gepubliceerde documenten, in het bijzonder de uitgebrachte Nieuwsbrieven (dit gebeurt via hyperlinks, waar u op kunt klikken om bij het onderliggende document dat op onze website staat te komen). Mede omdat onze Stichting volledig afhankelijk is van vrijwillige bijdragen van aangesloten sympathisanten is het afleggen van verantwoording over de besteding van de ontvangen bijdragen, middels de jaarrekening, het belangrijke tweede onderdeel van dit jaarverslag.

Ook in 2023 hebben al onze vrijwilligers, vaak achter de schermen, veel werk verricht en een belangrijke bijdrage geleverd aan het functioneren van onze Stichting. Namens het bestuur wil ik hierbij al deze vrijwilligers hartelijk bedanken voor de grote inzet en betrokkenheid in 2023. Het gaat daarbij om zaken als secretariaatswerkzaamheden, databeheer inclusief de administratie van de aangesloten sympathisanten, communicatie en de bijdragen van verschillende werkgroepen (juridische zaken, communicatie en alternatieve denkrichtingen), om de inzet van de leden van onze Raad van Advies en enkele adviseurs die op de achtergrond opereren.

Door de inzet van al deze vrijwilligers en uw steun is onze Stichting het afgelopen jaar weer verder uitgegroeid tot een robuuste organisatie met in totaal circa 3.700 sympathisanten die gezamenlijk over ruim 2,3 miljoen certificaten beschikken. Daarmee vertegenwoordigt de Stichting ruim 16% van het aantal uitgegeven certificaten en daarmee het eigen vermogen van de bank. Door deze gezamenlijke bijdragen en inspanningen vormen we naar onze mening een tegenmacht, die een serieuze gesprekspartner en waar nodig tegenspeler is geworden van de leiding van Triodos Bank. We zien er naar uit om deze samenwerking met onze sympathisanten in 2024 voort te zetten.

Ten slotte: het jaar 2023 is ook het jaar dat we afscheid hebben moeten nemen van onze medeoprichter en oud-bestuurslid Ronald Kramer, die op 19 september van dat jaar is overleden. Het bericht ter nagedachtenis aan Ronald, is [hier](#) op onze website te vinden.

Voor feedback op dit jaarverslag houden we ons van harte aanbevolen. Reacties kunnen worden gestuurd naar info@stichtingcertificaathouderstriodosbank.nl onder vermelding van 'jaarverslag 2023'.

Met vriendelijke groeten namens het bestuur van onze Stichting,

Fons van der Velden,
voorzitter

1. Algemene gegevens van de Stichting

Naam en zetel van de rechtspersoon

Stichting Certificaathouders Triodos Bank
Zwanenven 4
5645 KR Eindhoven

email: info@stichtingcertificaathouderstriodosbank.nl , info@sctb.nl

website: Stichting Certificaathouders Triodos Bank, www.sctb.nl

Oprichting, bestuur en boekjaar

Stichting Certificaathouders Triodos Bank is bij notariële acte opgericht op 18 maart 2022 door Allert van den Ham, Ronald Kramer en Fons van der Velden. Het KvK-nummer van de Stichting is 85822604 en het RSIN-nummer is 863755197. De Stichting heeft geen ANBI-status aangevraagd. De statutaire [doelstelling](#) van de Stichting is tweeledig:

- het opkomen voor de belangen van de certificaathouders van Triodos Bank in termen van:
 - de informatievoorziening door de bank;
 - de waarde van de certificaten;
 - de verhandelbaarheid van de certificaten;
 - compensatie voor gedupeerde certificaathouders;
 - het dividendbeleid;
- het bevorderen en het eraan bijdragen dat de functies die Triodos Bank vervult als sociale en duurzame bank behouden blijven.

De Stichting is georganiseerd als een brede maatschappelijke organisatie. Binnen de groep van aangesloten sympathisanten zijn circa 40 vrijwilligers werkzaam op diverse terreinen. Genoemd kunnen worden juridische advisering, communicatie, alternatieve denkrichtingen, secretariaat, ICT en website, administratie en data management.

Het bestuur laat zich adviseren door een [Raad van Advies](#). Per 31 december 2023 bestond de Raad van Advies uit acht personen: de dames M. van Kimmenade, R. Lubbers en N. Tellegen en de heren A. Reigersman, R. Brunsting, C. van Dam, J. Graafland en P. Arlman.

De samenstelling van het [bestuur](#) van de Stichting per 31 december 2023 is als volgt:

<i>naam</i>	<i>aangetreden</i>	<i>afgetreden</i>
de heer A.M. van der Velden, voorzitter	18-03-2022	
de heer D.J.M. Greven	01-07-2022	
de heer H.R. Hurts	03-10-2022	
de heer P.F.F.M. Schuurs	01-04-2023	

Na zijn terugtreden uit het bestuur per 24 april 2023 is de heer Ronald Kramer toegetreden tot de Raad van Advies. Met zijn overlijden op 19 september 2023 is – zoals reeds in het voorwoord bij dit verslag gememoreerd – helaas een van de oprichters van de Stichting ons ontvallen.

De heer K. Albrechts (België) treedt sinds het najaar van 2023 op als vaste adviseur van het bestuur van de Stichting. De heer Albrechts is een van de drijvende krachten van het Belgische Collectief van Certificaathouders Triodos Bank. Het Belgische Collectief onderhoudt onder andere contacten met

Trioforum, een organisatie van certificaathouders vooral actief in Franstalig België. De heer Albregts houdt zich ook bezig met het leggen van structurele contacten met collega certificaathouders van Triodos Bank in België, Duitsland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk.

De Stichting heeft geen medewerkers in dienst. Vrijwilligers, leden van de Raad van Advies, adviseurs en bestuursleden van de Stichting ontvangen geen honorarium.

2. Kengetallen met betrekking tot aangesloten sympathisanten

Het navolgende overzicht geeft enkele kengetallen weer van de sympathisanten die zich bij onze Stichting hebben aangemeld, afgezet tegen het totaal aantal certificaathouders van Triodos Bank.

Overzicht aangesloten sympathisanten		
	31-12-2023	31-12-2022
<i>Triodos Bank totaal</i>		
aantal certificaathouders	42.724	43.545
gemiddeld aantal certificaten in omloop	14.213.365	14.216.421
Eigen Vermogen (1)	1.288.559.000	1.252.240.000
NAV per certificaat	90,66	88,08
<i>Stichting</i>		
aantal aangesloten sympathisanten	3.706	2.923
% aangesloten sympathisanten	8,67%	6,71%
aantal sympathisanten met donatie	3.107	2.119
% sympathisanten donatie	83,84%	72,49%
aantal certificaten van sympathisanten	2.313.078	1.925.972
% certificaten aangemeld	16,27%	13,55%
aangemeld Eigen Vermogen obv NAV	209.699.637	169.647.422
% Eigen Vermogen obv NAV	16,27%	13,55%

(1) In de jaarrekening 2023 van Triodos Bank is het Eigen Vermogen per ultimo 2022 aangepast vanwege vergelijkingsdoeleinden. De aanpassing bedraagt ongeveer € 7 miljoen negatief.

In het verslagjaar heeft de groei van het aantal aangesloten sympathisanten zich onverminderd voortgezet met circa 800 nieuwe aanmeldingen tot in totaal iets meer dan 3.700 aangesloten certificaathouders. Hiermee vertegenwoordigt de Stichting per 31 december 2023 ruim 8,5% van het aantal certificaathouders. De aangesloten certificaathouders bezitten gezamenlijk ruim 16% van het totaal aantal uitgegeven certificaten en hebben daarmee dus ook ruim 16% van het eigen vermogen van Triodos Bank ingebracht.

Het aantal sympathisanten dat daadwerkelijk een donatie heeft gedaan ter ondersteuning van het werk van de Stichting is gestegen van 72,5% per 31 december 2022 tot bijna 84% per 31 december 2023. De “herinneringsactie” in het voorjaar 2023 heeft hieraan bijgedragen en daar zijn wij als bestuur uiteraard blij mee. Extra vrijwillige donaties zijn uiteraard altijd mogelijk én welkom. Deze kunnen worden overgemaakt op de bankrekening van de Stichting: Stg Certificaat Triodos Bank, bankrekeningnummer NL17 INGB 0675 5948 20 onder vermelding van ‘extra donatie’.

3. Verslag van het bestuur over 2023

3.1 Korte terugblik op 2022

De belangrijkste activiteit van de Stichting in 2022 was het indienen van het verzoekschrift voor het uitvoeren van een Enquêteprocedure bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof Amsterdam. Dit verzoekschrift is ingediend op 10 oktober 2022 waarna op 22 december 2022 de mondelinge behandeling van het verzoekschrift heeft plaatsgevonden. Voorafgaand aan het indienen van het verzoekschrift hebben meerdere gesprekken met de Raad van Bestuur van Triodos Bank plaatsgevonden en zijn ook meerdere brieven uitgewisseld. Zowel in onze Nieuwsbrief van 10 oktober 2022 ([zie hier](#)) als in het jaarverslag 2022 ([zie hier](#)) hebben we hier uitgebreid aandacht aan geschonken.

3.2 Enquêteprocedure - uitspraak/beschikking van de Ondernemingskamer

Aan het slot van de mondelinge behandeling van het verzoekschrift voor het uitvoeren van de Enquêteprocedure heeft de voorzitter van de Ondernemingskamer Triodos Bank en de Stichting opgeroepen om te trachten overeenstemming te bereiken over de kern van de discussie tussen partijen. SCTB heeft hieraan gehoor gegeven en is in de periode januari-februari 2023 in gesprek gegaan met Triodos Bank. Deze gesprekken hebben echter geen resultaat opgeleverd.

Op 16 maart 2023 heeft de Ondernemingskamer haar uitspraak gepubliceerd door middel van het publiek maken van de beschikking. In onze Nieuwsbrief van 21 maart 2023 hebben we daar verslag van gedaan ([zie hier](#)). In deze Nieuwsbrief is tevens een link opgenomen naar de beschikking van de Ondernemingskamer.

De Ondernemingskamer heeft het verzoek van SCTB tot het uitvoeren van een Enquêteprocedure niet gehonoreerd, maar wij beschouwen dat niet als een verlies in deze zaak. In paragraaf 3.15 van de uitspraak concludeert de Ondernemingskamer: *“Dit alles levert een gegronde reden op voor twijfel aan een juist beleid en een juiste gang van zaken van Triodos in de periode vóór 18 maart 2020; de datum dat Triodos zich voor het eerst genoodzaakt zag het faciliteren van de handel in certificaten op te schorten”*. In de beschikking wordt door de Ondernemingskamer in heldere bewoordingen beschreven dat zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen van Triodos Bank al in het najaar 2017 op de hoogte waren van zwaktes verbonden aan het toenmalige handelssysteem en daarmee ook van het risico dat de handel in certificaten vanwege deze zwaktes wel eens zou kunnen moeten worden stopgezet. De Ondernemingskamer rekent het de toenmalige verantwoordelijken binnen de bank aan dat zij, ondanks onderzoek naar de risico's, niet handelend zijn opgetreden. De Ondernemingskamer stelt echter ook vast dat de sinds medio 2021 verantwoordelijke bestuurders en toezichthouders binnen de bank grotendeel andere personen zijn en dat de bank op het moment van de uitspraak van de Ondernemingskamer al serieuze voorbereidingen heeft geïnitieerd op weg naar de hervatting van de handel in certificaten op de Multilateral Trading Facility (MTF), die op dat moment voorzien was voor het tweede kwartaal 2023. Die voorbereidingen hebben de Ondernemingskamer op dat moment aanleiding gegeven om uit te spreken dat een succesvolle lancering van de MTF en een succesvolle notering van de certificaten aan de MTF moeten prevaleren boven het toewijzen van het enquêteonderzoek. Daarmee heeft de Ondernemingskamer in haar uitspraak Triodos Bank als het ware het voordeel van de twijfel gegeven (onze woorden).

3.3 Dialoog met Triodos Bank – periode mei-juli 2023

Na de publicatie van de uitspraak van de Ondernemingskamer is in de loop van april 2023 toch weer overleg tussen SCTB en de Raad van Bestuur van Triodos Bank op gang gekomen. De gesprekken die in dit kader zijn gevoerd in de periode mei-juli 2023 zijn in een constructieve sfeer verlopen en de Bank heeft ons meerdere malen laten weten dat SCTB voor haar een zeer serieuze gesprekspartner is. In onze Nieuwsbrieven van 8 juni 2023 ([zie hier](#)) en 21 juli 2023 ([zie hier](#)) hebben wij verslag gedaan van onze gesprekken met de Raad van Bestuur.

De hoofddoelstelling van de gesprekken was gericht op het bereiken van inhoudelijke overeenstemming over een aantal samenhangende maatregelen om een positieverbetering van certificaathouders van de bank te bewerkstelligen, én waarmee in algemene zin de rust rondom de bank en het vertrouwen in de bank zouden worden hersteld. De besproken onderwerpen hadden betrekking op:

1. het uitspreken van een spijtbetuiging door Triodos Bank;
2. een betekenisvolle financiële genoegdoening voor certificaathouders;
3. hervatting van de handel in certificaten met waardeherstel als doel;
4. versterking van de zeggenschap van certificaathouders;
5. aandacht voor certificaathouders met financiële problemen;
6. een aantal zaken gericht op de langere termijn.

De spijtbetuiging is door de CEO van Triodos Bank, de heer Rijkema, tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 mei 2023 uitgesproken. Wij hebben onze waardering daarvoor uitgesproken. Over de andere onderwerpen zijn afspraken gemaakt die in de periode daarna nader zouden moeten worden uitgewerkt. Ten aanzien van de evaluatie van de Multilateral Trading Facility (MTF) is destijds afgesproken dat SCTB bij de opzet van de evaluatie zou worden betrokken. Deze evaluatie zou worden uitgevoerd een half jaar na de start van de handel op de MTF.

3.4 Multilateral Trading Facility (MTF)

Op 5 juli 2023 heeft de eerste handelsronde op de MTF plaatsgevonden. In de aanloop naar de hervatting van de handel in certificaten hebben zich veel operationele problemen voorgedaan, die vooral betrekking hadden op de “onboarding procedure” bij Captin, de MTF-provider waar Triodos Bank de handel in certificaten heeft ondergebracht. Veel certificaathouders hebben zich tot het secretariaat van SCTB gewend voor hulp bij het proces van registreren en openen van een handelsrekening. Vanuit SCTB hebben we de Raad van Bestuur meermaals gewezen op de grote problemen die certificaathouders ondervonden bij het aanmeldingsproces. In onze Nieuwsbrief van 22 september 2023 treft u een brief met bijlage aan, die wij aan Triodos Bank hebben gestuurd over de operationele problemen die zich met de MTF in de eerste maanden van de handel structureel voordeden ([zie hier](#)).

In het kader van de evaluatie van de MTF (zie ook paragraaf 3.4) hebben wij medio december 2023 gesproken met enkele medewerkers van de bank, die de leiding hebben over de organisatie en uitvoering van die evaluatie. In onze Nieuwsbrief van 7 februari 2024 hebben we bij dit onderwerp een link opgenomen naar de brief van 20 december 2023, die wij naar aanleiding van dit gesprek aan de Raad van Bestuur van de bank hebben gestuurd ([zie hier](#)). Het betreffende gesprek gaf ons grote zorgen over de doelstelling van de evaluatie van de zijde van Triodos Bank. Kernpunt van onze zorgen was het onderscheid tussen de vraag “doen we de dingen goed?” versus de vraag “doen we de goede dingen?”.

Als SCTB waren we er niet op voorhand van overtuigd dat de evaluatie zich zou richten op de vraag “doen we de goede dingen?”, met andere woorden is de MTF wel de beste oplossing voor een voldoende verhandelbaarheid en koersvorming van de certificaten? Verder hebben we onder andere kritiek geuit op het ontbreken van een zogenoemde evaluatie matrix; dat er geen ruimte werd geboden voor actieve betrokkenheid van stakeholders bij dit proces (bijvoorbeeld via een klankbordgroep); dat er geen sprake van leek te zijn dat eventueel geleerde lessen reeds tussentijds zouden worden toegepast. Al met al hadden wij erop gerekend, zeker op basis van de gesprekken in de periode mei-juli 2023, dat de bank open zou staan voor dergelijke suggesties, die naar onze mening in het belang van certificaathouders en de bank zelf zijn, en dat de certificaathouders intensiever betrokken zouden worden bij de opzet, begeleiding en het inventariseren van geleerde lessen van deze evaluatie. Helaas is dat niet gebeurd.

3.5 Dialoog met Triodos Bank en koerswijziging – periode augustus-november 2023

Het handelsvolume en de koersvorming op de MTF lieten in de eerste weken na de start van de MTF een teleurstellend beeld zien. Na eerdere berichten over een groot verwacht potentieel handelaanbod, verwachtingen die mede aanleiding vormden voor het stopzetten van de handel op 18 maart 2020 en definitief op 5 januari 2021, bleek het aanbod en daarmee het volume van de handel in certificaten zwaar tegen te vallen. In onze Nieuwsbrief van 21 juli 2023 hebben we daar een bericht aan gewijd ([zie hier](#)). In de weken daarna trok de handel niet aan en dat heeft ons ertoe gebracht om op 3 augustus 2023 een zogenoemde brandbrief aan de Raad van Bestuur van Triodos Bank te sturen waarin we onze zorgen uitspraken over het handelsvolume en de prijsvorming in de eerste weken van de handel en over de vele klachten die wij ontvingen van certificaathouders over operationele problemen en de ondoorzichtigheid van het handelsplatform van Captin. Dat was voor ons reden om aan te dringen op een snellere externe evaluatie van de MTF ([zie hier](#)). Mede ook naar aanleiding van de in onze ogen slechte communicatie van Triodos Bank over de halfjaarcijfers 2023 hebben we op 22 augustus 2023 weer een brief naar de bank gestuurd, waarin we voor het eerst kenbaar maken aan de Raad van Bestuur dat de ontwikkelingen rondom de MTF en de slechte communicatie voor ons aanleiding zijn om onze strategie van dialoog met de bank te heroverwegen ([zie hier](#)).

Omdat de Raad van Bestuur van Triodos Bank op onze oproepen om betere communicatie naar de certificaathouders en een versnelde evaluatie van de MTF niet of nauwelijks reageerde met concrete actie, hebben we, na diverse briefwisselingen, de bank in de tweede helft van november 2023 geïnformeerd over het feit dat SCTB een koerswijziging door zou voeren ten opzichte van Triodos Bank. In onze Nieuwsbrief van 30 november 2023 zijn we daar uitvoerig op ingegaan ([zie hier](#)). In deze Nieuwsbrief hebben wij voor het eerst melding gemaakt van onze doelstelling om met de bank een samenhangend pakket van concrete maatregelen en acties af te spreken dat voor certificaathouders acceptabel zou kunnen zijn, om weer met enig vertrouwen naar de toekomst te kunnen kijken, in plaats van telkens maar met het verleden bezig te moeten zijn. Ook hebben we in die Nieuwsbrief voor het eerst melding gemaakt van een mogelijke hernieuwde gang naar de Ondernemingskamer als Triodos Bank niet voortvarend zou handelen met betrekking tot de door SCTB geformuleerde eisen en verlangens.

3.6 Dialoog met SAAT over governance wijzigingen

Op 23 februari 2023 heeft een Buitengewone Vergadering van Certificaathouders plaatsgevonden, georganiseerd door SAAT. Op de agenda stond een stemming over het nieuwe stembeleid, zoals dat door SAAT aan de certificaathouders werd voorgelegd. SAAT heeft zich – mede in overleg met SCTB – sterk ingespannen om twee alternatieven voor een belangrijke wijziging in de governance ter stemming voor te leggen aan de certificaathouders, namelijk het *SAAT Plus* model en het *One Share One Vote* model. SCTB heeft zich daarbij sterk gemaakt voor het *One Share One Vote* model. Dit model houdt in dat certificaathouders hun stem kunnen opvragen bij SAAT om daarmee in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) Triodos Bank zelf te kunnen stemmen, waarbij het aantal uit te brengen stemmen gelijk is aan het aantal certificaten dat een certificaathouder in bezit heeft. Dit model houdt tevens in dat niet bij SAAT opgevraagde stemmen ook niet tijdens de AVA kunnen worden uitgebracht. Een duidelijke meerderheid van de certificaathouders koos voor het *One Share One Vote* model. Dit was een belangrijk keerpunt in de versterking van de positie van certificaathouders binnen het bestuurlijke model van de bank. En SCTB heeft voor het eerst bij een stemming kunnen laten zien dat certificaathouders de standpunten van de Stichting op prijs stelden en zich er in groten getale bij aansloten.

SAAT heeft vervolgens aangekondigd dat zij later in 2023 uitwerking zou geven aan voorstellen tot verdere wijziging van de governance. In de periode van augustus-oktober 2023 heeft over deze wijzigingsvoorstellen een discussie plaats gevonden tussen SCTB en het bestuur van SAAT.

Met een aantal van deze wijzigingsvoorstellen waren wij ongelukkig, omdat deze nauwelijks verbetering zouden brengen in de complexe governance van de bank en de duale functie van SAAT; dat hebben we SAAT en de bank, die een bepalende stem heeft in het doorvoeren van wijzigingen in de governance, laten weten. In de Nieuwsbrieven, waarvan u de link in de voorgaande paragraaf kunt aanklikken, treft u ook het verslag aan van de briefwisselingen en gesprekken met SAAT over de voorgestelde governance wijzigingen en de wijze waarop SCTB daarnaar kijkt. De governance wijzigingen maken voor ons integraal onderdeel uit van het totaalpakket dat minimaal benodigd is voor een enigszins tevredenstellende oplossing van de gerezen problemen.

Hoe een meerderheid van de certificaathouders dacht over de rol van het SAAT-bestuur werd duidelijk tijdens de Vergadering van Certificaathouders van 26 mei 2023. Voorafgaand aan en in die vergadering hebben wij het standpunt ingenomen dat de toen ter stemming voorliggende herbenoeming van mevrouw Mercedes Valcárcel als lid van het bestuur van SAAT moest worden afgewezen. Wij wezen er nadrukkelijk op dat ons standpunt los stond van de persoon van mevrouw Valcárcel en dat wij tegen herbenoeming zouden zijn geweest van welk lid van het bestuur van SAAT dan ook. Wij maakten ook duidelijk dat de Stichting er op geen enkele manier op uit was om de Spaanse certificaathouders te beroven van een landgenoot als lid van het bestuur van SAAT. Lees de volledige tekst van de op 26 mei 2023 uitgesproken stemverklaring in onze Nieuwsbrief van 8 juni 2023 ([zie hier](#)).

Voor het eerst stemden wij bij volmacht voor meer dan 230 certificaathouders die zich spontaan bij ons hadden gemeld. Wij brachten namens hen ruim 138.000 stemmen uit tegen het voorstel tot herbenoeming. In totaal werd 58% van de uitgebrachte stemmen tegen het herbenoemingsvoorstel uitgebracht. Wij concludeerden dat er geen reden voor ons was om triomfantelijk te zijn over deze uitslag, maar dat die ons wel liet zien dat de certificaathouders, als het erop aan komt, bereid zijn om

hun tanden te laten zien. Dat zou misschien niet nodig zijn geweest als de Raad van Commissarissen en het bestuur van SAAT dat veel eerder al eens zouden hebben gedaan.

3.7 Het door SCTB nagestreefde totaalpakket

Bij de Raad van Bestuur van Triodos Bank hebben wij uitdrukkelijk neergelegd dat wij, gegeven onze ervaringen in 2023, alleen maar tevreden zijn als sprake is van een samenhangend totaalpakket aan concrete maatregelen en acties gericht op het oplossen van de problemen waarmee certificaathouders al sinds maart 2020 worden geconfronteerd. Bij het nastreven van dit totaalpakket hebben wij ook oog voor het behoud van de onderscheidende bancaire functies van Triodos Bank. Ook hebben wij bij meerdere gelegenheden expliciet bevestigd (zie bijvoorbeeld onze Nieuwsbrief van 21 juli 2023, [zie hier](#)), dat wij niet voornemens zijn actief claimprocedures tegen Triodos Bank te ondersteunen c.q. daaraan deel te nemen.

Het door SCTB nagestreefde totaalpakket behelst in het bijzonder de volgende onderdelen:

- *handelssysteem*: een alternatief voor het huidige handelssysteem, dat kansen biedt voor meer handel in certificaten en een meer bevredigende koersvorming;
- *zeggenschap*: meer zeggenschap voor certificaathouders door middel van een grote schoonmaak in de governance van de bank en van SAAT;
- *financiële tegemoetkoming*: een betekenisvolle financiële tegemoetkoming voor certificaathouders, waarbij er ook aandacht dient te zijn voor financieel zwaar gedupeerde certificaathouders;
- *community*: sterk verbeterde communicatie, transparantie en verantwoording richting certificaathouders en het daadwerkelijk faciliteren van betrokkenheid van certificaathouders bij de bank.

3.8 Volmachten en volmachtverlening

Met het besluit tot het introduceren van het *one share one vote model* tijdens de Vergadering van Certificaathouders op 23 maart 2023 is een eerste belangrijke stap gezet op weg naar meer zeggenschap voor certificaathouders. In het verleden konden certificaathouders uitsluitend hun stem uitbrengen tijdens Vergaderingen van Certificaathouders (VvC) die door SAAT werden georganiseerd; stemmen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) was niet mogelijk. Het *one share one vote model* houdt in dat certificaathouders vanaf de AVA van 17 mei 2024 zelf kunnen stemmen over stempunten die op de agenda van de AVA staan. Daartoe moeten zij actief hun AVA-stem opvragen bij SAAT. Het *one share one vote model* houdt tevens in dat SAAT onder normale omstandigheden zelf niet meer mag stemmen tijdens AVA's, tenzij een certificaathouder SAAT expliciet machtigt – al dan niet met een steminstructie – om namens hem of haar te stemmen.

In de praktijk geven veel van de bij SCTB aangemelde certificaathouders inmiddels een volmacht aan SCTB om namens hen te stemmen in de VvC, zoals die periodiek georganiseerd wordt door SAAT. Wij gingen ervan uit dat het geven van een volmacht aan derden, zoals SCTB, voor stemmen in de AVA ook mogelijk zou zijn. In het najaar 2023 ontdekten wij echter dat het in maart 2023 geaccordeerde stembeleid niet toestaat dat certificaathouders die hun AVA-stem bij SAAT opvragen, hun stem door middel van een zogenaamde substitutie-volmacht doorgeven aan een derde, zoals SCTB. Wij hebben zowel SAAT als Triodos Bank hierop aangesproken en in december 2023 – op basis van ingewonnen

juridisch advies – een uitgewerkt voorstel voor aanpassing van het stembeleid aan de Raad van Bestuur van Triodos Bank en het bestuur van SAAT voorgelegd. Helaas heeft Triodos Bank daarop te kennen gegeven op dat moment niet akkoord te kunnen gaan met de door ons gewenste aanpassing van het stembeleid.

3.9 Contacten met niet-Nederlandse certificaathouders

De benoeming van Koen Albrechts tot vaste adviseur van het bestuur in het najaar 2023 (zie ook hoofdstuk 1 van dit verslag) heeft ertoe geleid dat de connectie met Belgische certificaathouders is verstevigd. Daarnaast hebben wij aan Koen Albrechts gevraagd om als onderdeel van zijn rol als adviseur ook activiteiten te ontplooiën om de contacten met certificaathouders in andere landen te verstevigen. Inmiddels mogen we constateren dat de contacten met Spaanse en Duitse certificaathouders geleidelijk aan meer gestructureerd zijn en dat ook binnen de betreffende landen de certificaathouders zich meer en meer als groep organiseren.

3.10 Vooruitblik op 2024

Terugkijkend op 2023 zijn wij als bestuur SCTB tevreden over de duidelijkheid van de uitspraak van de Ondernemingskamer (OK) op 16 maart 2023. Hoewel ons verzoek tot het gelasten van een enquêteonderzoek niet werd gehonoreerd, heeft de OK met haar uitspraak duidelijk aangegeven dat de oorzaak van de problemen met de verhandelbaarheid van de certificaten niet primair het gevolg was van de Covid-19 crisis in maart 2020, maar dat er al in het najaar 2017 duidelijke signalen waren op het hoogste niveau binnen Triodos Bank dat het toenmalige handelssysteem tegen zijn grenzen aan het aanlopen was. In wezen heeft de OK met haar uitvoerige onderzoek naar de feiten, vooruitlopend op haar uitspraak, veel informatie naar boven weten te halen en daarmee een belangrijk doel van onze Stichting bij het aanspannen van de procedure, te weten het verwerven van inzicht in het handelen van de bank voorafgaand aan het stopzetten van de handel, gerealiseerd. Het is echter opmerkelijk dat Triodos Bank gedurende heel 2023 het narratief is blijven herhalen dat de Covid-19 crisis als dé oorzaak voor de ontstane problemen met betrekking tot de handel in certificaten moet worden gezien.

Als bestuur van SCTB zijn wij teleurgesteld dat de Raad van Bestuur van Triodos Bank na de gesprekken in de periode mei-juli 2023 concrete acties om de problemen van de certificaathouders echt op te lossen, achterwege heeft gelaten. Voor ons is dat verloren tijd en dat heeft geleid tot een wezenlijk andere opstelling richting de bank sinds het najaar 2023. De eis om op relatief korte termijn te komen met een evenwichtig en samenhangend totaalpakket hebben we uitdrukkelijk bij de Raad van Bestuur neergelegd.

Wij zijn ook teleurgesteld over de positie die het bestuur van SAAT heeft ingenomen. De initiatieven van SAAT om de governance te wijzigen, met als belangrijkste mijlpaal de stemming die leidde tot de introductie van het *One Share One Vote* model, juichen wij toe. Maar SAAT heeft zich voor het overige, naar onze mening, steeds te afstandelijk en terughoudend opgesteld bij het bevorderen van de belangen van de certificaathouders, waar vele certificaathouders – in onze ogen terecht – van SAAT verwachten dat zij primair handelt in het belang van de certificaathouders.

Voor 2024 moeten we afwachten of de houding en het narratief van de bank en SAAT gaan veranderen en er wezenlijke veranderingen in de opstelling van de bank en van SAAT gaan optreden. Wij zijn op voorhand niet heel hoopvol gestemd; onze ervaringen sinds de eerste contacten met de bank in het voorjaar 2022 zijn niet positief. Om onze eis voor een totaalpakket kracht bij te zetten, hebben we daarom vroegtijdig in onze contacten met de bank expliciet gewezen op de twee opties die we hebben indien niet aan onze wensen tegemoet wordt gekomen, namelijk dat we als stichting (1) het standpunt innemen dat het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Triodos Bank voor het gevoerde beleid gedurende het boekjaar 2023 ongewenst is¹ en (2) een nieuw verzoek voor het bevelen van een enquêteonderzoek bij de Ondernemingskamer indienen.

Omdat aan het inwinnen van juridische adviezen en het instellen van een OK-procedure hoge kosten zijn verbonden, stellen wij ons op het standpunt dat we een dergelijk besluit pas nemen nadat we ons ervan hebben vergewist dat er geen andere opties meer zijn om de doelstellingen van onze Stichting te bereiken en bovendien dat we voldoende dekking hebben voor het opvangen van de daarmee gepaard gaande kosten.

¹ Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders Triodos Bank NV op 17 mei 2024 waren door aangemelde certificaathouders maximaal 3,2 miljoen stemmen uit te brengen (van 14,25 miljoen certificaten in omloop). Ongeveer 35% van de uitgebrachte stemmen zijn uitgebracht tegen verlening van decharge.

4. Jaarrekening 2023

4.1 Introductie

Het boekjaar van de Stichting verloopt gelijk aan het kalenderjaar. Het eerste boekjaar was een gebroken boekjaar, dat liep vanaf het moment van de oprichting van de Stichting op 18 maart 2022 tot en met 31 december 2022. Het boekjaar 2023 omvat een volledig kalenderjaar. De Stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

De jaarrekening van de Stichting bestaat uit de balans per 31 december 2023 en de staat van baten en lasten over 2023. De vergelijkende cijfers van het boekjaar 2022 staan vermeld.

Het saldo van baten en lasten over het boekjaar 2023 ad positief € 65.231 wordt aan de algemene reserve van de Stichting toegevoegd en is beschikbaar voor het dekken van toekomstige lasten. Deze toevoeging is in de jaarrekening over 2023 verwerkt, vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door het bestuur van de Stichting.

4.2 Financieel beleid van de Stichting

Omdat de Stichting volledig afhankelijk is van vrijwillige bijdragen van aangesloten sympathisanten, voert de Stichting een prudent financieel beleid. De grootste kostenpost in het verleden wordt gevormd door juridische advies- en begeleidingskosten. Wij achten het zeer waarschijnlijk dat dit ook in de toekomst het geval zal zijn. Besluitvorming over inschakeling van juridische ondersteuning zal altijd plaatsvinden met inachtneming van beschikbare dekking vanuit ontvangen c.q. toegezegde donaties.

De opgebouwde financiële reserve stelt de Stichting in staat op geloofwaardige wijze druk te blijven uitoefenen, zo nodig door het entameren van nieuwe juridische procedures. Indien te zijner tijd bij ontbinding en vereffening van de Stichting een batig saldo resteert, dan zal dit saldo conform de statuten worden besteed overeenkomstig de doelen van de Stichting.

4.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activa en passiva zijn op de balans opgenomen voor de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid of andersoortige risico's zijn in het verslagjaar niet aan de orde. Onder baten worden begrepen de ontvangen vrijwillige donaties en bijdragen van sympathisanten gedurende het boekjaar. Onder lasten worden verantwoord de aan de organisatie en de ontplooiende activiteiten toe te rekenen en bestede kosten gedurende het boekjaar.

In de staat van baten en lasten over het boekjaar 2022 zijn de verwerkingskosten van Mollie Payment Services in mindering gebracht op de donaties, die via Mollie zijn ontvangen. Voor het boekjaar 2023 is ervoor gekozen om alle ontvangen donaties bruto op te nemen en de verwerkingskosten onder kosten van het secretariaat te verwerken. De vergelijkende cijfers over 2022 zijn hiervoor aangepast. De verschuiving in de cijfers over 2022 bedraagt € 266, zichtbaar in hogere donaties en in hogere kosten secretariaat.

4.4 Balans per 31 december 2023

Balans (in euro)	31-12-2023	31-12-2022
<i>Vlottende activa</i>		
Bankrekening ING	1.599	31.643
Spaarrekening ING	92.626	0
Subtotaal liquide middelen	94.225	31.643
Nog te ontvangen donaties	247	109
Nog te ontvangen rentebaten	111	0
Totaal vlottende activa	94.583	31.752
Totaal activa	94.583	31.752
<i>Vlottende passiva</i>		
Crediteuren	63	3.714
Nog te ontvangen facturen	0	26.341
Totaal vlottende passiva	63	30.055
<i>Bestemmingsfonds Vervolg OK-procedure</i>	27.592	0
<i>Eigen Vermogen</i>		
Algemene reserve per 31-12-2022	1.697	1.697
Batig saldo boekjaar	65.231	0
Totaal eigen vermogen	66.928	1.697
Totaal eigen vermogen + passiva	94.583	31.752

Toelichting op de balansposten

Bankrekening ING € 1.599

De bankrekening van de Stichting is ondergebracht bij ING².

Spaarrekening ING € 92.626

Met het oplopen van de rentevergoeding door banken op spaartegoeden in de loop van 2023 heeft de Stichting in augustus 2023 een spaarrekening geopend om tijdelijk overtollige liquide middelen te stallen. Over 2023 is daarmee een bedrag ad € 487 aan rente verdiend.

Nog te ontvangen donaties € 247

De nog te ontvangen donaties betreffen donaties die zijn gedaan door sympathisanten via de betaaldienst van Mollie, maar per 31 december 2023 nog niet zijn uitbetaald aan de Stichting. Het bedrag ad € 247 bestaat uit € 250 aan donaties onder aftrek van € 3 aan kosten.

Nog te ontvangen rentebaten € 111

Het bedrag ad € 111 betreft de nog te ontvangen rentebaten over de maand december 2023.

² Dit is ten tijde van de oprichting van de Stichting om twee redenen gebeurd: (1) de ASN accepteert geen Stichtingen als rekeninghouder, (2) de ING was in vergelijking met andere banken bereid om de Stichting relatief snel als rekeninghouder te accepteren.

Crediteuren € 63

De post crediteuren betreft één factuur ontvangen in december 2023, te betalen in januari 2024. Het betreffende bedrag is ook in de staat van baten en lasten onder de lasten opgenomen.

Bestemmingsfonds Vervolg OK-procedure € 27.592

De Stichting heeft in 2022 een aantal grote certificaathouders persoonlijk benaderd met het verzoek om een extra bijdrage te leveren in verband met de hoge juridische kosten van de OK-procedure. Een klein aantal grote certificaathouders heeft in 2022 al een extra donatie aan de Stichting overgemaakt. Een iets grotere groep heeft die extra donatie in maart-april 2023 overgemaakt. Omdat op dat moment de kosten van de OK-procedure al bekend en betaald waren, is het totaalbedrag van deze ontvangen donaties in maart-april 2023 opgenomen in een aparte post op de balans, het Bestemmingsfonds Vervolg OK-procedure. Vanwege het voorwaardelijke karakter van deze donaties, i.c. de bestemming voor het voeren van een OK-procedure, is het totaalbedrag van deze donaties ad € 27.592 niet via de Staat van baten en lasten geboekt, maar rechtstreeks ten gunste van het Bestemmingsfonds geboekt.

Eigen vermogen € 66.928

Het eigen vermogen van de Stichting bestaat uit het batig saldo over het boekjaar 2022 ad € 1.697 plus het batig saldo over het boekjaar 2023 ad € 65.231, derhalve in totaal € 66.928.

4.5 Staat van baten en lasten over 2023

Staat van baten en lasten (in euro)	2023	2022
<i>Baten</i>		
Donaties	78.348	99.157
Rentebaten	488	0
Totaal baten	78.836	99.157
<i>Lasten</i>		
Juridische kosten	4.875	88.684
Stichtingskosten	927	2.375
ICT kosten en website	5.636	3.656
Kosten bijeenkomsten	1.214	1.956
Kosten secretariaat	953	789
Totaal lasten	13.605	97.460
Batig saldo boekjaar	65.231	1.697

Toelichting op de posten van de staat van baten en lasten

Donaties € 78.348

De donaties bestaan uit de vrijwillige bijdragen die aangesloten sympathisanten aan de Stichting hebben overgemaakt. Gedurende het boekjaar 2023 is in totaal een bedrag ad € 105.940 aan donaties ontvangen, waarvan € 27.592 afkomstig is van een beperkt aantal grote certificaathouders (zie ook paragraaf 4.4 Bestemmingsfonds Vervolg OK-procedure). Per saldo resteert een bedrag aan reguliere donaties ad € 78.348.

Rentebaten € 488

De rentebaten geven het bedrag aan rentevergoeding aan dat de Stichting heeft verdiend door de beschikbare liquide middelen tijdelijk op een spaarrekening te stallen. De spaarrekening bij ING is gecreëerd begin augustus 2023 omdat de door banken toegekende rentevergoedingen op spaargelden op deze wijze extra middelen voor de Stichting opleveren.

Juridische kosten € 4.875

De juridische kosten omvatten kosten van ons advocatenkantoor met betrekking tot de afronding van de werkzaamheden in het kader van het bij de Ondernemingskamer ingediende verzoek tot het bevelen van een enquêteonderzoek en de ontvangen beschikking van de Ondernemingskamer in maart 2023. Het hiermee gemoeide bedrag betreft € 1.653. Daarnaast zijn in deze post ook (juridische) advieskosten begrepen in het kader van de discussie over de door de Stichting nagestreefde wijzigingen in de governance van Triodos Bank en de mogelijkheden tot verlening van volmachten. Deze werkzaamheden betreffen een bedrag ad € 3.222.

Stichtingskosten € 927

De Stichtingskosten bestaan vrijwel uitsluitend uit verzekeringskosten uit hoofde van de afgesloten bestuurders- en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering.

ICT kosten en website € 5.636

ICT kosten omvatten kosten van het bouwen, beheren en onderhouden van de website, kosten van Nieuwsberichten en Nieuwsbrieven en kosten van webinars. Bij al deze kosten is sprake van zowel vaste kosten (abonnementskosten, webhosting, domeinnaam) als variabele kosten (plaatsen van Nieuwsberichten en versturen van Nieuwsbrieven).

Kosten bijeenkomsten € 1.214

Het beleid van de Stichting is erop gericht om bijeenkomsten van vrijwilligers, bestuur en adviseurs zoveel mogelijk digitaal te laten plaatsvinden of – indien mogelijk – gebruik te maken van gratis ter beschikking gestelde locaties bij deelnemers thuis of kantoorpanden van aangesloten sympathisanten. Het grootste deel van het vermelde bedrag is besteed aan een bijeenkomst met leden van de Raad van Advies en enkele andere adviseurs, waarbij gekozen is voor een centrale vergaderlocatie in Utrecht.

Kosten secretariaat € 953

De kosten van het secretariaat betreffen uitsluitend de door ING in rekening gebrachte bankkosten en de door Mollie in rekening gebrachte servicekosten voor de afhandeling van donatie-stortingen door sympathisanten.

Batig saldo boekjaar € 65.231

Het saldo van ontvangen donaties en in rekening gebrachte lasten is het batig saldo van het boekjaar. Dit saldo is, onder voorbehoud van vaststelling en goedkeuring door het bestuur van de Stichting, toegevoegd aan de algemene reserve in de balans. Het totale eigen vermogen van de Stichting komt daarmee uit op € 66.928.

4.6 Verklaring van deskundigen bij de jaarrekening

De kascontrolecommissie heeft op 13 juli 2024 de jaarrekening 2023, bestaande uit de balans per 31 december 2023 en de staat van baten en lasten over 2023, van Stichting Certificaathouders Triodos Bank beoordeeld. Onder meer is vastgesteld dat begin- en eindstand van de bank- en spaarrekening corresponderen met de desbetreffende bankafschriften. Voorts is geconstateerd dat de balansposten en de baten en lasten verantwoord zijn vanuit onderbouwing door facturen en andere schriftelijke bescheiden.

De kascontrolecommissie heeft geen opmerkingen over de financiële stukken en haar is niets gebleken op basis waarvan zij zou moeten concluderen dat de jaarrekening 2023 geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het eigen vermogen van Stichting Certificaathouders Triodos Bank per 31 december 2023 en van het uit de staat van baten en lasten voortvloeiende batig saldo over het boekjaar 2023.

De kascontrolecommissie heeft geen accountantscontrole uitgevoerd.

De kascontrolecommissie,

13 juli 2024

M.E. van Kimmenade

M.A.M. Vromans

5. Vaststelling van de jaarrekening 2023 door het bestuur

Het bestuur van Stichting Certificaathouders Triodos Bank heeft de jaarrekening over het boekjaar 2023 van de Stichting, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van dit jaarverslag, goedgekeurd en vastgesteld in haar vergadering van 9 juli 2024. In het kader van deze vaststelling van de jaarrekening 2023 is de toevoeging van het batig saldo over 2023 aan de algemene reserve van de Stichting expliciet geaccordeerd.

De Stichting is niet verplicht tot deponering van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel. Het volledige jaarverslag 2023 inclusief de jaarrekening 2023 wordt gepubliceerd op de website van de Stichting.

Eindhoven, 9 juli 2024

A.M. van der Velden, voorzitter

H.R. Hurts, lid

D.J.M. Greven, lid

P. F. F. M. Schuurs, lid